

Απολογισμός Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης Οδοντιατρικής Σχολής 2006-2015

Για την Οδοντιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ, η αξιολόγηση, η οποία θεσμοθετήθηκε από τη Πολιτεία για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με το νόμο 3374/2-8-05 - διαδικασία που είχε τεθεί υπό την ευθύνη μιας νεοσυσταθείσας αρχής, επονομαζόμενης Α.Δι.Π. - ήταν σχετικά οικεία, τόσο ως έννοια όσο και ως διαδικασία, για ΔΕΠ και φοιτητές. Και τούτο γιατί η Σχολή είχε αξιολογηθεί, κατόπιν δικού της αιτήματος, το 1999 από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης DentEd (Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης 1999 και Έκθεση Εξωτερικών Αξιολογητών 1999). Η επιτροπή αυτή, είχε αναλάβει, στο πλαίσιο του εναρμονισμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των ευρωπαϊκών οδοντιατρικών σχολών την αξιολόγηση της κάθε σχολής σε προαιρετική βάση. Η διαδικασία αυτή δε, θα έπρεπε να επαναλαμβάνεται από τις σχολές ανά πενταετία.

Έτσι η Σχολή μας θέλησε να προχωρήσει στην υλοποίηση του νόμου μέσα από την ενεργοποίηση της διαδικασίας επαναξιολόγησής της από την DentEd. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) στις 28.09.2006 συστάθηκε ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από τους: Γεώργιο Βουγιουκλάκη, Καθηγητή-Πρόεδρο, Κων/νο Τσιχλάκη, Καθηγητή, Αφροδίτη Κακάμπουρα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ευθυμία Κιτράκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Δημήτριο Χαλαζωνίτη, Επίκουρο Καθηγητή, Αναστασία Κοσιώνη, Λέκτορα, και Βασίλη Παπαϊωάννου, Λέκτορα, με σκοπό τον προγραμματισμό και προετοιμασία των απαραίτητων σχετικών διαδικασιών. Θα πρέπει ιδιαίτερα να σημειωθεί ότι οι φοιτητές του Τμήματος, με απόφαση του συλλόγου τους (Σ.Φ.Ο.Α.)(Αρ. Πρωτ. 973/13.11.2007) τοποθετήθηκαν θετικά στην απόφαση αυτή.

Στη πορεία των εργασιών της συσταθείσας ομάδας και με την έκδοση των πρώτων οδηγιών και πρότυπων ερωτηματολογίων αξιολόγησης από την Α.Δι.Π. - το δεύτερο εξάμηνο του 2007 - διαπιστώθηκε ότι οι δύο αξιολογήσεις ακολουθούσαν κοινούς άξονες. Με αυτό ως γνώμονα, αποφασίστηκε στη συνεδρίαση της Γ.Σ. 20.02.2008 η μετατροπή της ομάδας εργασίας σε Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) - με τα ίδια μέλη και την προσθήκη δύο εκπροσώπων των φοιτητών (Σεραφείμ Καλλιθήρακας, Ιωάννης Τρανούδης) – για να προχωρήσει πλέον στη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης. Για τη σύνταξη της Έκθεσης η ΟΜ.Ε.Α. προχώρησε:

1. Στην κατάρτιση, σύμφωνα με τα πρότυπα ερωτηματολόγια της Α.Δι.Π., του ερωτηματολογίου καταγραφής του μαθήματος, το οποίο στάλθηκε ηλεκτρονικά σε όλους τους υπευθύνους των μαθημάτων, προκειμένου να καταγραφούν, αναλυτικά, τα στοιχεία του κάθε μαθήματος. Η ετήσια επικαιροποίηση των συγκεκριμένων

ερωτηματολογίων γίνεται μέχρι σήμερα, με τις απαραίτητες βελτιώσεις που απαιτούνται με την εξέλιξη της διαδικασίας.

2. Στην κατάρτιση, σύμφωνα με τα πρότυπα ερωτηματολόγια της Α.Δι.Π., του ερωτηματολογίου αξιολόγησης του μαθήματος από τους φοιτητές, το οποίο συμπληρώθηκε χειρόγραφα από τους φοιτητές για όλα τα μαθήματα (χειμερινού και εαρινού εξαμήνου). Τα αριθμητικά αποτελέσματα αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της Σχολής και κοινοποιήθηκαν σε όλους τους υπευθύνους των μαθημάτων.
3. Στην καταγραφή του συνόλου της υλικοτεχνικής υποδομής της Σχολής καθώς και των διοικητικών δομών.

Παράλληλα δε σε συναντήσεις της ΟΜ.Ε.Α. με εκπροσώπους της Α.Δι.Π. αποφασίστηκε ότι με την κατάθεση αυτής της πρώτης έκθεσης η Α.Δι.Π. θα ενεργοποιούσε και τη διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης της Σχολής, εντάσσοντάς τη στην πρώτη πιλοτική φάση εφαρμογής του νέου νόμου.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 ολοκληρώθηκε και κατατέθηκε στην Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανωτάτης Εκπαίδευσης (Α.Δι.Π) η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης της Οδοντιατρικής Σχολής, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, σύμφωνα με τα κατά νόμο απαιτούμενα (3374/2-8-05).

Η αξιολόγηση αφορούσε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Σχολής ως εκπαιδευτικού, ερευνητικού ιδρύματος και χώρου παροχής υπηρεσιών οδοντιατρικής υγείας. Είναι όμως εύκολα κατανοητό ότι το μεγαλύτερο μέρος της Έκθεσης, σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους τομείς, αναφέρεται στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Η ΟΜ.Ε.Α. σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών προχώρησε σε μια συνολική, διεισδυτική και λεπτομερή καταγραφή, ανάλυση και αξιολόγηση όλων των μαθημάτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών όσον αφορά στους στόχους και στο περιεχόμενό τους, στις εκπαιδευτικές διαδικασίες που ακολουθούν, στη μορφή και έκταση του εκπαιδευτικού υλικού που παρέχουν, καθώς και στο σύστημα αξιολόγησης των φοιτητών που εφαρμόζουν.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, η αξιολόγηση συνεχίστηκε, με την ίδια ομάδα μελών ΔΕΠ, με την επικαιροποίηση των στοιχείων του νέου αυτού έτους καθώς επίσης και με την αξιολόγηση των μαθημάτων που πραγματοποίησαν οι φοιτητές. Για το τελευταίο αυτό εφαρμόστηκε μια σημαντική καινοτομία. Οι φοιτητές, στην ιστοσελίδα της Οδοντιατρικής, είχαν τη δυνατότητα, μέσω κάποιου προσωπικού τους κωδικού, να συμπληρώσουν και να υποβάλουν ηλεκτρονικά τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης όλων των μαθημάτων. Επίσης ηλεκτρονικά έγινε και η επεξεργασία τους. Τα αποτελέσματα αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της Σχολής και κοινοποιήθηκαν σε όλους τους υπευθύνους των μαθημάτων.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 ολοκληρώθηκαν όλα τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης με την υλοποίηση και του σκέλους της Εξωτερικής Αξιολόγησης. Αυτό πραγματοποιήθηκε από τέσσερις αξιολογητές, καθηγητές Πανεπιστημίων Ευρώπης και Αμερικής, όπως ορίστηκαν από την Α.Δι.Π., οι οποίοι επισκέφτηκαν την Οδοντιατρική και παρέμειναν στους χώρους της από τις 17 μέχρι και τις 19 Μαρτίου 2010. Κατά τη διάρκεια αυτής της επίσκεψης πραγματοποίησαν συναντήσεις με τα μέλη ΔΕΠ, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές καθώς και το διοικητικό προσωπικό. Πρόσθετα, επισκέφτηκαν τους χώρους εκπαίδευσης και έρευνας της Σχολής. Αποτέλεσμα αυτής της επίσκεψης ήταν το κείμενο Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης, το οποίο αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Σχολής.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, η ΟΜ.Ε.Α. ξεκίνησε τη μελέτη και ανάλυση του κειμένου της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης προκειμένου να προχωρήσει σε προτάσεις βελτίωσης των σημείων που είχαν επισημανθεί από τους αξιολογητές. Επίσης, ολοκληρώθηκε η ετήσια απογραφική έκθεση με την επικαιροποίηση των στοιχείων, η οποία γνωστοποιήθηκε στη ΜΟ.Δι.Π. του ΕΚΠΑ και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Σχολής. Πρόσθετα, πραγματοποιήθηκε η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές για τα μαθήματα χειμερινού και εαρινού εξαμήνου, τα αποτελέσματα της οποίας γνωστοποιήθηκαν στους υπευθύνους των μαθημάτων και αναρτήθηκαν την ιστοσελίδα της Σχολής.

Τέλος, μέλη της ΟΜ.Ε.Α. συμμετείχαν με παρουσίαση στην Ημερίδα της ΜΟ.Δι.Π. του ΕΚΠΑ στις 05.07.2011 σχετικά με την εμπειρία μας στη διαδικασία της αξιολόγησης.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, ο κ. Κωνσταντίνος Τσιχλάκης, Καθηγητής αντικαταστάθηκε από κ. Ιωάννη Βρότσο, Καθηγητή, ως Διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος. Η ΟΜ.Ε.Α. ανέλαβε πρωτοβουλία και δημιούργησε μία ομάδα εργασίας, η οποία αποτελείται από τους κ.κ. Αφροδίτη Κακάμπουρα, Καθηγήτρια, Ευθυμία Κιτράκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Καλύβα Δήμο, Επίκουρο Καθηγητή, Αναστασία Κοσιώνη, Επίκουρη Καθηγήτρια και Γεώργιο Μπομπέτση, Λέκτορα. Η ομάδα αυτή έχει ως αρχικό στόχο τη διαμόρφωση πρότασης για τις «ικανότητες», η οποία θα αποτελέσει το κείμενο μιας ευρύτερης συζήτησης. Στην ομάδα εντάχθηκε και η κα. Αργυρώ Καβαδέλλα, Επιστημονική Συνεργάτης. Η ομάδα πραγματοποίησε ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, μελέτησε τις υπάρχουσες κατευθυντήριες οδηγίες και εντόπισε τα προγράμματα σπουδών διαφόρων Οδοντιατρικών Σχολών του εξωτερικού που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως πρότυπα, αφού προσαρμοσθούν στις εκπαιδευτικές και κοινωνικές συνθήκες της χώρας μας και της σχολής μας. Κατόπιν, με συζητήσεις, ανταλλαγή απόψεων, προτάσεις και συνεχείς αναθεωρήσεις κατέληξε στα τέσσερα [4] βασικά Πεδία Ικανοτήτων και στη συνέχεια, με την ίδια μεθοδολογία, διαμορφώθηκαν οι αρχικές προτεινόμενες Ικανότητες για κάθε Πεδίο.

Πρόσθετα προς τα προαναφερόμενα, διαπιστώνεται ότι δεν είχε διαμορφωθεί ποτέ μέχρι τότε στη Σχολή ένας ενιαίος κανονισμός ασθενών, ο οποίος να περιλαμβάνει τους κανόνες αντιμετώπισης και παροχής οδοντιατρικής περίθαλψης στους χιλιάδες ασθενείς, που προσέρχονται και θεραπεύονται στη Σχολή μας. Η ΟΜ.Ε.Α. μετά από προτάσεις και συζητήσεις με πολλούς συναδέλφους αλλά και τη γνώμη και τις παρατηρήσεις των Διευθυντών Εργαστηρίων/Κλινικών διαμόρφωσε τον «Κανονισμό εξέτασης και θεραπείας ασθενών στην Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ», οποίος εγκρίθηκε από τη Γ.Σ. της Σχολής στις 04.04.2012.

Ακόμη, μέλη της Ο.Μ.Ε.Α. συμμετείχαν στις ενημερωτικές ημερίδες σχετικά με το «Ηλεκτρονικό Ερωτηματολόγιο» που προσπαθούσε να δημιουργήσει η ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ για την εξέλιξη της διαδικασίας της Αξιολόγησης στο Πανεπιστήμιό μας. Η συμμετοχή των μελών μας ήταν εποικοδομητική με σχόλια για παρατηρήσεις.

Τέλος, ολοκληρώθηκε η ετήσια απογραφική έκθεση, η οποία γνωστοποιήθηκε στη ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Σχολής, καθώς και η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές για τα μαθήματα χειμερινού και εαρινού εξαμήνου, τα αποτελέσματα της οποίας γνωστοποιήθηκαν στους υπευθύνους των μαθημάτων και αναρτήθηκαν την ιστοσελίδα της Σχολής.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, η ομάδα εργασίας Ικανοτήτων σε συνεργασία με την ΟΜ.Ε.Α. οργανώνει την ομιλία της κα. Ε. Μυλωνά στις 26.09.2012 με θέμα «Μεταρρύθμιση της οδοντιατρικής εκπαίδευσης. Νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις». Το Μάρτιο του 2013 διαμορφώνονται οι Ομάδες Διαμόρφωσης Ικανοτήτων Αποφοίτου Οδοντιάτρου (ΟΔΙΑΟ), αποτελούμενες από μέλη ΔΕΠ Εργαστηρίων και Κλινικών, με στόχο να επεξεργαστούν τις προτεινόμενες ικανότητες προκειμένου: α) να διαμορφώσουν τις τελικές προτάσεις καθώς και, β) να καθορίσουν τις «γνώσεις», «δεξιότητες» και «συμπεριφορές» που θα πρέπει να τις υποστηρίζουν. Η βασική «Ομάδα Εργασίας», εκπροσωπούμενη από την κα Καβαδέλλα, συνεργάστηκε με τις Ομάδες αυτές, καθώς και με την κα Μυλωνά, η οποία επισκέφθηκε τη Σχολή μας 19-21 Μαρτίου 2013, προς την κατεύθυνση της οριστικής διαμόρφωσης των Ικανοτήτων και των αντίστοιχων μεθόδων αξιολόγησης.

Επίσης, μέλη της ΟΜ.Ε.Α. συμμετείχαν ενεργά με σχόλια και παρατηρήσεις στην προσπάθεια της ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής εφαρμογής για την καταχώρηση των ετήσιων απογραφικών εκθέσεων. Η ΟΜ.Ε.Α. καταχώρησε ηλεκτρονικά την ετήσια απογραφική έκθεση του ακαδ. έτους 2012-2013, ακολουθώντας τη νέα διαδικασία της ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ, την οποία ανήρτησε και στην ιστοσελίδα της Σχολής.

Τέλος, η ΟΜ.Ε.Α. επικαιροποίησε τα ερωτηματολόγια καταγραφής των μαθημάτων με τη βοήθεια των υπευθύνων των μαθημάτων και ολοκλήρωσε την αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές για τα μαθήματα χειμερινού και εαρινού εξαμήνου, τα αποτελέσματα της οποίας γνωστοποιήθηκαν στους υπευθύνους των μαθημάτων και αναρτήθηκαν την ιστοσελίδα της Σχολής.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, η ΟΜ.Ε.Α. γνωστοποίησε τα απαραίτητα στοιχεία που της ζητήθηκαν για συγκεκριμένα θέματα αξιοποιώντας τα στοιχεία που είχε συλλέξει τα τελευταία χρόνια. Ενημέρωσε τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ με αναλυτικά κείμενα για την πορεία των προσπαθειών βελτίωσης των σημείων που είχαν επισημανθεί στη Σχολή από τους αξιολογητές. Μέλη της ΟΜ.Ε.Α. συμμετείχαν στις ενημερωτικές ημερίδες της ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ σχετικά τις αλλαγές στο Σύστημα Αξιολόγησης & Διασφάλισης Ποιότητας των Πανεπιστημίων – Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών.

Επίσης, η ΟΜ.Ε.Α. επικαιροποίησε τα ερωτηματολόγια καταγραφής των μαθημάτων με τη βοήθεια των υπευθύνων των μαθημάτων και ολοκλήρωσε την αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές για τα μαθήματα χειμερινού και εαρινού εξαμήνου, τα αποτελέσματα της οποίας γνωστοποιήθηκαν στους υπευθύνους των μαθημάτων και αναρτήθηκαν την ιστοσελίδα της Σχολής

Τέλος, η ΟΜ.Ε.Α. ξεκίνησε τη διαδικασία ενεργοποίησης των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων της υπηρεσίας Orange Survey, η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο δράσης της ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015, ο κ. Ιωάννης Βρότσος, Καθηγητής αντικαταστάθηκε από τον Γεώργιο Ηλιάδη, Καθηγητή, ως Διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος. Η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές για τα μαθήματα χειμερινού και εαρινού εξαμήνου πραγματοποιήθηκε με τη χρήση της υπηρεσίας Orange Survey, η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο δράσης της ΜΟ.ΔΙ.Π. του ΕΚΠΑ. Δυστυχώς, η συμμετοχή στην αξιολόγηση των μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου κυμάνθηκε σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης γνωστοποιήθηκαν στους υπευθύνους των μαθημάτων και αναρτήθηκαν την ιστοσελίδα της Σχολής. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου, η ΟΜ.Ε.Α. σε συνεργασία με τους υπευθύνους των μαθημάτων, πραγματοποίησε την αξιολόγηση σε ώρες εργαστηριακής ή κλινικής άσκησης. Αποτέλεσμα αυτής της αλλαγής ήταν η αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών στη διαδικασία, ενώ διαπιστώθηκε ότι η συστηματοποίηση και εντατικοποίηση της συγκεκριμένης τακτικής θα βοηθήσει στην αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών.

Επίσης, η ΟΜ.Ε.Α. στα πλαίσια καταγραφής των υποδομών της Σχολής, προχώρησε στην αναλυτική καταγραφή του «Εκθετήριου Ανατομίας», προσφοράς του Καθ. Ε. Μανώλη. Το εκθετήριο περιλαμβάνει σε κατάλληλα διαμορφωμένες προθήκες έντυπο εκπαιδευτικό υλικό, εκπαιδευτικά ανατομικά προπλάσματα, σκελετικό υλικό, πρόπλασμα πλήρους ανθρώπινου σκελετού, ανατομικά παρασκευάσματα και τέλος σκίτσα ανατομικής.

Τέλος, η ΟΜ.Ε.Α. γνωστοποίησε τα απαραίτητα στοιχεία που της ζητήθηκαν για συγκεκριμένα θέματα αξιοποιώντας τα επικαιροποιημένα στοιχεία που είχε συλλέξει.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω ότι η προσπάθεια που ξεκίνησε πριν από δύο περίπου χρόνια δημιουργίας ενός νέου Προγράμματος Σπουδών, που να βασίζεται στις ικανότητες του νέου οδοντιάτρου με τη συμβολή της Ομάδας Εργασίας που προαναφέρθηκε, και με τη συμμετοχή 45 μελών ΔΕΠ της Σχολής μας, μετά από πολλές συνεδρίες και ώρες "brain storming" που πραγματοποιήθηκαν με το συντονισμό της κα Καβαδέλλα, έκλεισε τον πρώτο κύκλο αυτής της διαδικασίας. Η συνέχεια και η ολοκλήρωση της προσπάθειας αυτής κρίνεται ως απόλυτα απαραίτητη, για το καλό της εκπαίδευσης, που όπως γνωρίζετε έχει να διανύσει πολύ πιο δύσκολες συνθήκες τα επόμενα χρόνια.

Για την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης,
Καθηγητής Γ.Βουγιουκλάκης

ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

<http://www.dent.uoa.gr/proptyxiakes-spoydes/anamorfws-sh-pps.html>

ΑΡΧΕΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

<http://www.dent.uoa.gr/omada-eswterikis-a3iologhshs/arxeio-a3iologhshs-odontiatrikis-sxolis.html>

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.ΔΙ.Π.	Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας
ΟΜ.Ε.Α.	Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης
ΜΟ.ΔΙ.Π.	Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας
ΕΚΠΑ	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γ.Σ.	Γενική Συνέλευση
Σ.Φ.Ο.Α.	Σύλλογος Φοιτητών Οδοντιατρικής Αθηνών